ՕՐԱԳԻՐ

10 ՓՐԿ. 10 ՓՐԿ.

ՀԱՅԱԶԱՏԱԿԱՆ ԵՐԿԱՅՆՈՑ ԵՒ ԱՓԵՈՆԱԳՐԱԿԱՆ

Ե· ՏԱՐԻ 1290 ՀԻԼԳԱՏԻ 18 ՀՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 26 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1873 Ն· Տ· ՅՈՒՆՎԱՐ 7 ԹԻՒ 1125

ՓՈՐԱԳՐԱՏՈՒՆ Վ· ԹԷԼԼԱԼԵԱՆ

Կ· ՊՕԼԻՍ

ՄԱՀՄՈՒՏ ՓԱՇԱ ՊԷՋՃԻԼԱՐ ՍՕՓԱՂԸ ՔԻՒՋԻՒՔ ԵՐԵՏՂԶ ԹԱՆ ԹԻՒ 2

———o———

Փորագրիչ Վ· Թէլլալեան այս անգամ մասնաւոր գործարան մը բացած ըլլալով, պատրաստ է մատակարարել Արդոյ հասարակութեան մաքուր և չափաւոր գնով ամեն տեսակ փորագրելիք պիտոյք ինչպէս են մետաղով կամ առանց մետաղի զոնապան ձևերով դրոշմներ, Տպագրատառից և կապմատառից վերաբերեալ արոյրէ և կալվանօ եղած պղնձէ գրեր, զարդեր և պատկերներ, մասնաւորապէս Շիմշիրի վրայ ամեն տեսակ պատկերներ ժամանակով։

Կը վիմագրէ նաև ամեն տեսակ առևտրական տոմսակներ և

ԿԱՐԾ ՏԸ ՊԻՏԱՒ

Նաև մասնաւոր կիվլիօչէի ամենընտիր մեքենայի մը սիրոցաւ պատրաստ է վիմագրատառից և տպագրատառից պէտք եղած ամենէն գեղեցիկ և դժուարին հարթ յատակներ կամ գծապատկերներ փորագրելու քարի, շիմշիրի, կարմիր պղինձի, չինկոյի և ոսկոյ կամ արծաթի տախտակներու վրայ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՕԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԻՄԱԿՆԵՐ

Ազգին և Սահմանադրութեան արդի տագնապալից վիճակն ամեն ճշմարիտ հայու վիշտ կը պատճառէ անշուշտ, սակայն մեծագոյն վիշտ կ'ազդայ այն՝ որ ներկայ աղետալի անցից գաղտնի շարժառիթը կը տեսնէ, և այս շարժառիթը մատնանիշ ցոյց տալու անազատ, դարման բերելու անզօր կը գտնուի, կամ եթէ ոչ անզօր՝ գէթ դժուարութիւններով շրջապատեալ կը գտնէ ինքզինքը։

Կեդրոնին մէջ, կռնակը քանի մը պնակալիզաց տուած Խրիմեանի մը «ոգիի» և «տառի» խաբէութիւններէն, երբ ազգին օգուտը պահանջէ՝ Սահմանադրութենէն «կը չեղիմ» ներէն, անոր «չրջանակէն» դուրս կը ցաթկեաններէն, կրօն. և քաղ. ժողովոց անդամները պէտք է ես «ինքնին» ընտրեմներէն, և՝ ի վերայ այսր ամենայնի «՝ի ծննդենէ» չերժեռանդ սահմանադրական եամներու խաբէական յայտարարութիւններէն, հազիւ ինքզինքիս կրցանք ազատել, և ահա վրայ կը հասնի Զմիւռնիոյ մէջ Սպարթալեան մը, որ Զմիւռնիոյ քաղ. ժողովոյ անդամները վալիին ընտրել տալովը հանդերձ՝ Ազգային Սահմանադրութիւնը գործադրած ըլլալ կը պահանջէ եղեռնանէ։ Ազգ. վարչութենէն և Ազգէն, կռնակը տուած նոյն վալիին և զօրավիգ ունենալով անոր զինուորական զօրութիւնը։

Սահմանադրական նախորդ խռովութեանց մէջ՝ քուութիւնը, յետադիմութիւնը, դաւաճանութիւնը, անտարբերութիւնը, անպայման աչխոյժն և անձնական խնդիրները մեծ մեծ գերեր խաղացին, սակայն «սահմանադրական դիմակով» մարդիկ տակաւին յերևան չէին եկած։

Այս գերը մանաւանդ թէ դաւը Խրիմեանի պատրիարքութեան աւուր պահուած է եղեր։

Գօղոս պատրիարքի անմեղ դանդաղութեամբը՝ ազգը տեսաւ, որ Ազգ. վարչութեան՝ ազգին չհնը կարենալ պաշտպանելու գործին մէջ, մեծ գեր ունի ազգին պատրիարքին խելահասութիւնը, կամքն ու գործունէութիւնը։

Խրիմեանը ճանչցողները գիտէին որ նա ասոց և ոչ մէկն ունէր. բայց Հայաստանի մէջէն՝ հարատահարութեանց բարձման նկատմամբ Խրիմեանի ստորագրութեամբ կարնոյ կուսակալ Իսմայիլ բաշային մատուցուած պաշտօնական նշանաւոր տեղեկագիր մը՝ կարծուելով թէ Խրիմեանի խելահասութենէն, կամքէն ու գործունէութենէն յառաջ եկած արդիւնք մըն է, Խրիմեան պատրիարք եղաւ։

Բայց անոր ոչ խմբագրութիւնը և ոչ մատուցումը, Խրիմեանի՝ ոչ խելահասութեան, ոչ կամաց և ոչ եռանդունէութեան արդիւնքը չէլլալը, Խրիմեան պատրիարք ըլլալէն ետքը հասկցուեցաւ։

Ոչ—ազգային չահերէ վարձեալ քանի մը դիմակաւորներ՝ Սահմանադրութեան թշնամիները՝ կամ ըստ վերջին յորջորջման Պնակալէզները, չրջապատեցին զանիկա, Սահմանադրութեան «ոգիին» կամ «սկզբանը» վրայ խաբէական ուխտ մը ընել տուին, և այս խաբէական ուխտի զօրութեամբ քաղ. ժողովոյ ընտրութիւնը Խրիմեանի յանձնել տուին, և անոր ինքզինքին ազգային առաջին պաշտօնեաներ ընտրել տալով, կրօնական ժողովոյ դոյութիւնը վերցնելով, և՝ ի սկզբան ընդհ. ժողովոյ ալ իրենց վրայ ունեցած վստահութենէն օգուտ քաղելով, երեք տարիի չափ միջոց սահմանադրական խաբէութեամբ առին ծախեցին, ի՛նչ որ ազգին չահը կը պահանջէր զայն չգործելով, և ի՛նչ որ ազգին վնասն էր՝ զայն գործելով, ինչպէս են,

1. Զրուսայի առաջնորդի խնդրով երեք տարի շարունակ պՊրուսա այնչափ աղետից մատնելնին, որ յետոյ յայլորդ քաղ. ժողովոյ օրով հազիւ դարմանուեցաւ, Զրուսայի ժողովրդեան կամքը և առաջնորդին անմեղութիւնը ու մ

ՂԱՖԿՂ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ—ՀԱՅԿԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՐՑԸ

Ի՞նչ է Հայաստանի հարցը։ Ո՞ր Հայաստանի հարցը։ Ե՞րբ ծագեցաւ այդ հարցը։ Ո՞ր պատճառներէն յառաջացաւ։ Ո՞ր նպատակին կը ծառայէ։ Ո՞ր ազգերուն կը վերաբերի։ Ո՞ր ազգերուն կը հետաքրքրէ։ Ո՞ր ազգերուն կը հակառակի։ Ո՞ր ազգերուն կը նպաստաւոր է։ Ո՞ր ազգերուն կը վնասակար է։ Ո՞ր ազգերուն կը շահաւէտ

ջրմուղներու միջոցաւ գատզիւղ և Ներթիպանքէօյ պիտի բերուին, ուր մասնաւոր աղբիւրներ հաստատուելով, մին չև հինգ հօխտի չափ ձիի ուժ ելով, ամէն աւելի առնելուզդին 80 հօխտանոց տակառը գատըգիւղի մէջ 2 ղրուշ ի, իսկ Ներթիպանքէօյի մէջ 1 ղրուշ պիտի ծախուի, տակառ դնելու կառավարութեան ուժելիք որոշեալ տուրքն ալ կառավարութեան դարձեալ վճարուելիք հանդերձ։

Վերոյիշեալ ընկերութեան սոյն ձեռնարկութիւնը, կարևոր և օգտակար գործ մ՚ըլլալն անտարակուսելի լինելով, իրաւամբ մեծ գոհունակութեան և չը նորհակալեաց արժանի է, մանաւանդ գատըգիւղի բնակչաց համար, որոց՝ յիչեալ գիւղն մայրաքաղաքիս բնակութեան տեղի մը յատկանալու սկըսուելէն ի վեր, լաւ և առողջ ջուր վայելելու մասին կրած նեղութիւններն և դժուարութիւնները պօլսոյ մէջ բերայէն զատ ուրիշ մեկ տեղ մը գրեթէ բնաւ տեսնուած չէ։

Ընկերութեան սոյն ձեռնարկութիւնը, որն որ առանց մանաւոր քաջալերութեանց պէտք և կարօտութիւն ունենալու միակ իր նպատակին օգտակարութիւնն արդէն իր յաջողութեանը գլխաւոր և ապահով երաշխաւորութիւնն է, ըստ մեզ արդարև գովութեան արժանի երկրաչրջական գործ մը կը համարուի։

— Ծխախոտի մաքսանենգութեան առաջքը վերջնապէս առնելու համար կը լսեմք թէ հնձեալ ոսմիկանաց նոր խումբ մը կազմուելու վրայ է, որոնք Մենաւաճառութեան սահմանագծերուն մօտերը իրենց հսկողութիւնը պիտի կատարեն։

Ասկից զատ կը հաւատան նաև թէ Մենաւաճառութեան տեսչութիւնը կարուած ծխախոտ բաժնելը վերջացը նելով, որոյ համար մեծ ու տարապայման ծախաց դումար մը սպառուելու վրայ է, յառաջիկայ մարտէն սկսելով սոսկ տեղ մինակ աերև պիտի բաժնէ ծխավաճառաց, կարելու հոգն ու ծախքը սոնց վրայ թողլով։

— Պաղչէ–Գարուի նոր չինուելու վրայ գտնուած փողոցին համար կ՚ըսեմ թէ մեծ եպարգոսը հրաման ըրեր է 25 կանգուն լայնութի ն մը տալ յիչեալ փողոցին։

— Պետական խորհրդոյ նոր մեկ ո. րոշմամբը Ոսմիկանութեան տեսչութեան արտօնութիւն տրուեր է անխըտիր ամէն քաղինօ, սրճարան, տուն և այլ գումարման սրահներ ու տեղեր կոխել, վերջապէս ուր որ խաղամոլութիւն կեցած ըլլալն իմաց տրուած ըլլայ իրեն։ Այս արգելմանը վրայ, արդ որ տարբ տերութեանց դեսպանաց ալ հաղորդուեր է, բերայի մեխանարըքը խաղամոլներու կեդրոնատեղի համարուած մեկ քանի կասկածելի տուներուն դրանցը առաջը կեցուցած գործակալ դէտերը վերուցեր է։

— Պօլսոյ հատարակութիւնը, որն որ մայրաքաղաքիս մէջ թրամվէյ և Օմնիպիւս կառքերու ծառայութեան հաստատութիւնը տեսնելով, ուրախանալ սկսած էր թէ այսուհետև վիճակադրութեան մեծ դիւրութիւններ պիտի ունենայ, այսօր այդ կառքերուն երեսէն տեսած ու քաշած ամենամեծ նեղութիւններէն տարապայման ցաւ ու դժգոհութիւն զգալ սկսած է, որովհետև եղած ձեռնարկութեանց բոլորն ալ պըր–ֆըլէ–ր (կես միջոց) ըսուած թերութիւններէն զերծ չէ կրցած մընալ։

Դեպքերն անթիւ ըլլալով, փոխադրութեան համար ժողովրդեան կրած տառապանաց և նեղութեան վրայօք գաղափար մը տուած ըլլալու համար, մեզ հաղորդուած հետեւեալ դեպքը յիշատակել բաւական կը համարիմք։

Երկուշաբթի երեկոյ ժամը 1/2ին միջոցները էյիպ հրթիռկող Օմնիպիւս կառքմը էմին էօնիւյէն յեկնելով, հազ ի թէ ճենէրն անցած՝ պուլկարաց պատրիարքարանի մօտը կը հասնի, առաջը գտնուած անթիւ կառքերու բազմութենէն ինքն ալ կենալու կ՚ըստիպուին, առջևէն գնացող ուրիշ Օմնիպիւսի կառք տունի մը տակէն անց նելու առեն, կառքին վերնայարկէյիշ եալ տանը պատշգամին ներքնը սխմելով, ո՛չ առաջ ո՛չ ալ ետ կարենալով չարժիլ, ամբողջ ճանբան գոցած և կառքերուն ալ անցնելու բաւական միջոց մը թողած չըլլալուն պատճառաւ։

Մօտը բնակութիւն ունեցողները վար իջնելով կը թողուն կառքը և ոտքով երթալու յանձնառու կ՚ըլլան. իսկ քիչ մը հեռաւոր բնակութիւն ունեցողները, անգամ մը դուրս ելնել ու ոտքով քալել փորձելէն յետոյ, փողոցներուն տիղմէն ոտքով երթալն անկարելի ըլլալուն համոզուելով, նորէն կառք կը դառնան, և մինչև ժամը 3 ը այնպես փողոցին մէջ տեղը կառքով սպասելու կ՚ստիպուին, որ ատեն սխմուած կառքին անուց տակի հողը փորելով ու գետինն իջեցնելով, հազիւ հազ կըյաջողին արդիլեալ կառքը սխմուած տեղէն ազատել և անցնելու ճանբայ բանալ։ Այս կերպով ժամը 1/2ին էյիպ էօնիւյէն ճանբայ ելնող առջևդ մը հազիւ ժամը 3 ը անցած իր տունը կրցեր է հասնիլ։

Փողոցներուն հարկ եղած լայնութիւնը չը տրուած, մեծամեծ կառքերու երթևեկութիւնները հաստատելը հասարակաց փոխադրութիւնը չը դիւրացընելէն զատ, ընդհակառակն ևս առաւել դժուարացնելով, այսպիսի անախորժ դեպքեր ու նեղութիւններ կը պատճառէ։

ԹԱՏՐՕՆ ՕՍՄԱՆԻԷ

ԿԻՏԻԿ ՓԱՇԱ

ՎԱՐՉՈՒԹԻԻՆ ՅԱԿՈԲ ԷՖ. ՎԱՐԴՈՎԵԱՆԻ

ՉՈՐԵՇԱԲԹԻ

26 Դեկտ. 1873 դիշեր ժամ 2 1/2

ԵՐԵԿՈՅԹ

ԻՆՊԱՍՏ

Օր. ՎԻՐՊԻՆԵԱ ՊԱՊՃԱՃԼԵԱՆ

ԸՍՏ ԹՆԴՐԱՆԱՑ

ԹԱՏԵՐՄՍԷՐ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ

ԵՐԿՈՒ ՅԻՍՆԱՊԵՏ

ԹԱՏՐԵՐԳՈՒԹԻԻՆ

Ի ՀԻՆԳ ՀԱՆԴԷՍ

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻԻՆ ՅԵՐԻՍ ԱՐՄԱՐՍ

ՋՈՐԵՇԱԲԹԻ

ԿԱՏԱԿԵՐԳՈՒԹԻԻՆ ԻՄԻ ԶՐԱՐ

ԵՐԳԱԽԱՒՆ

ՊԱՐՆԱՒԱՍՏԵԱՑ

ԵՐԳ ԼԻ ՊԱՐ Ի ՄԻ ԱՐԱՐ

ՍՈՎՈՐԱԿԱՆ ԳԻՆԵՐ

ԱԶԴ

ՅՈՒՍԱԼԻՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻԻՆ

Ընկերութեանս 4 թիւ բաժինն տէր եղող . . . անձը իր չարաթականները ժամանակին չի վճարելով և քանիցս ազդարարեալ՝ ոչ չարաթական և ոչ պատասխան տալուն համար, այս անգամ ժողովս յիշեալ բաժինը աճուրդի դնելով ծախած է ըստ սրամագրութեան ենթներոյդ յօդուածի և ուրիշի վոխադրուած. հետևապէս յիշեալ թիւ բաժանորդն ընկերութենէս հրաժարած և իրեն քով գտնուած միևնոյն թիւ բաժնետոմսը անվաւեր և անարժէք կը ճանչցուի։ Այսու ամենայնիւ կը խընդրուի հրաժարեալ բաժանորդէն իւր բաժնետոմսը ընկերութեանս համարակալին ներկայացունելով ըստ օրինի իրեն հաշտոյն մնացած դումարը ընդունիլ։

Ի պիմաց վարչական ժողովոյ

Յուսալիր ընկերութեան

Ատենապետ

Ե. Զիլլիպէեան

Էյուպ Մ. Ամուսածածին

1873 դեկտ. 19

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Ի Կ · Պօլիս ՊահՃէ—Գափսէ

Մեծ Մաքսատան դէմը Թիւ—13

—օ—

Մեծ Շահ 300,000 Ֆրանք

Մերձակայ 1874 Լատինական վեց. տերվար 1 ին քաշուելիք Րումելիի երկաթուղեաց Արժէթղթոց վիճակահանութեան Բաղաթմոնէրը կը ծախուին մեր Դրամատունը շահաւոր պայմանօք, մեծ քանակութեամբ գնողին բաւական զեղչ կ'ընէ։

Վերոյիշեալ Բաղդատոմսերէն կը գտնուին նաև Գատը-Քէօյի նաւամատոյցի չիտակ ճանբան Ծխավաճառ Մը. կըրտիչ աղային խանութը։

Թէ Թուրքիոյ և Թէ օտար տէրութեանց ամեն տեսակ Արժէթղթոց փոխանակութիւնք կ'ընէ մեր Դրամատան մէջ, նոյնպէս նաև անոնց կարոնները կը զեղչուին գոհացուցիչ կերպիւ։

Սաքսօնիոյ վիճակահանութեան 85 երրորդ շրջանին մեծագումար պարգևներ շահող բուն տոմսակներէն մանաւանդ կը ծախուին մեր Դրամատունը։

Տէմիրգափուլեան և Ջօպանեան Ընկ.

ԻԼԱՆ

Գալաթա խավեար խանը քիւչիւք գաբուսը տըշարըսընտա, եանի Բէշտիմալճը խանչնա կիտէճէք եօլտա նօմէրո 14 իլէ մուրագգամ գաղինօտա Մուրատեան հաճի Մկրտիչ իմալաթընտան օլուպ ալէա իւզիւմտէն ֆէվգ էլ ատէ տըքքաթլա չըգտրըլմըշ օլան էմնալի նատիյէ մասուխքա ըաքըսը էհվէն սուրէթլէ սաթըլմագտա վէ հինի իսթիմալտէ ինսանէ թէտպիր ու րէջիմաք վէ միյտէյէ գուվվէթի վէրմէքտէ օլտուղու չէնտա մահտէն պէրու վագը օլան թէճրիւպէլէրտէն անլաշըլմըշ տըր։

Ա· ՏԻՒՄԱ

ՊՐԱԺԼՕՆ ԴԵՐԿՈՄՄ

ԹԱՐԳՄԱՆՅՑ ՄԱՄՈՒԲԵԱՆ

—օ—

Հատոր Էվինգերորդ

Տպագրութիւն Տէտէեան 1873

—օ—

Ա· Տիւմայի ԵՐԵՔ ՀՐԱՅԱՆԱԿԻՐՔ և ՔՍԱՆ ՏԱՐԻ ԵՏՔ վէպերը հրատարակելէն ետև՝ հարկ էր նաև թարգմանել տալ և տպագրել յիշեալ վէպերը կերպով մը շարունակող գործն՝ որ է ՊՐԱԺԼՕՆ ԴԵՐԿՈՄՄ, անուանի վիպասանին մեծ վէպերէն մին, որ Թէ պատմական նկարագիրներու, Թէ հետաքրքրաշարժ անցքերու և Թէ ճարտար հիւսուածքին կողմէ ընթերցողին ուշադրութիւնը կը գրաւէ և միտքը կը կրթէ։

ՊՐԱԺԼՕՆ ԴԵՐԿՈՄՄԱՆ առաջին, երկրորդ, երրորդ և չորրորդ հատորներն արգէն ի լոյս ընծայուած են։

Ամբողջ գործը 12 հատորէ կը բաղկանայ։ Դահեկան

Բոլորին բաժանորդագրութեան գինն է 110

Վեց հատորը տպուելէն ետև » 120

Իւրաքանչիւր հատորը 12

Բաժանորդ գրուիլ ուզողը կրնայ դիմել Կ· Պոլիս 8· Գավաֆեան եղբարց գրատունը, Ջադմագճըլար—Եօղուշու, Թիւ 16 Ջիւռնիա Տէտէեանց գրատունը։

ՆՈՒԷՐ ԿԱՂԱՆԴԻ

Նոր տարի չնորհաւորելը ընդհանուր Եւրոպայի և Ամերիկայի մէջ սովորութիւն ըլլալուն վարժիչք աշակերտելոց, հայր մը իւր տղուն ընծաներ կուտան, նմանապէս շատ տարիներէ ի վեր մեր Ազգին մէջն ալ այս խրախուսիչ սովորութիւնը մտած ըլլալուն, այս տարի Ք· Մարգարեան, Պ· Անդրանիկ Հազրճեան ընտիր վիմագրի գծագրութեամբ Ազգային և կրօնական պատկերներ ներկեալ և աններկ աշխատեցան տաճկաստանի մէջ եւրոպիոյ աննման գեղարուեստը ձեռք բերել և յայղեցան, մեծադիր Հայկայ և վարդանայ պատկերն ալ այժմ գծագրուած և քիչ առենէն ամենամատչուր կերպով վիմագրեալ պիտի հրատարակուին, նմանապէս գծագրութեան վերաբերեալ զգանչելի օրինակներ ալ խիստ աժան գներով կը վաճառէ։ Ք· Մարգարեան կը ծախէ նաև ընծայի համար աժան գրքուկներ որոց մէջն է կոյր Պատանւոյն հետաքրքրաշարժ վէպին երկրորդ հատորը որ շատերն անհամբեր կսպասեն։

Վաճարման տեղն է Մէրճան Ջարչը Թիւ 88 գրատունը։

ՕՐԱՑՈՑՑ

1874

ԹՈՒԱՓԱՆԻ

ՅԵՐԵՄԻԱ ՔԱՀԱՆԱՑԻ ԹԱՕԴԻՒՂԻ

—օ—

Այս Օրացոյցին վերջին տպուածներուն մէջ նշանակուած են Երուսաղէմայ և Ժողովրդական Օրացոյցներու սխալները։

Կը ծախուի ամեն գրավաճառաց քով՝ ի հաշիւ հեղինակին՝ ի գին 40 փարայ։

Կեդրոնատեղին է Յարութիւն աղա Մարգարեանի գրատունքը՝ ի Ջաքմաքճըլար եօքուշու Թիւ 25 և՝ ի Մէրճան Չարչըը Թիւ 75։

ՊԱՋԷՆ ՄԱՐԱՋԱԽՏԻՆ ԴԱՏԱՍՏԱՆԸ

ՏԵՏՐԱԿ Է·

Սոյն տետակը կը գտնուի Մահմուտ բաշայի գլուխը Թօհաֆճի ձանիկ աղայի խանութը, Սամաթիա Թիւթիւնճի հաճի Քէրովբէ աղայի խանութը, կամուրջի գլխու Պարագանի, բոլոր Գրավաճառաց և բոլոր Լրագրավաճառաց քով։

Իւրաքանչիւր Տետրակին գինն է 1 ղ·

ՆՈՒԷՐ ԿԱՂԱՆԴԻ

ԲԱՐԵԿԱՄ ՄԱՆԿԱՆՑ

Մանր Ուսմունք Բնագիտութեան

ՕՐ· Ե· ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ

«Մանկանց բարեկամը» Նյաւաջիկայ կաղանդին հետևեալ նիւթոց վերայ տղայոց խումբին խիստ օգտակար հրահանգիչ, հետաքրքրական, մտաւորական և բարոյական գասեր պիտի խօսի, որոնց մասնակցիլ ուզողը պէտք է՝ 2 ղրչ· վճարելով, նոյն «բարեկամը» իր տունը հիւրընկալէ։ Ահաւասիկ գասերուն նիւթը։—երկիր, արև, լուսին, խաւարումն արեգական և լուսնի, գերը և ցորեկ, չորս եղանակ· ջերմութիւն և լուսոյ օգուտներն, գոյներն, հիացան, անձրև, ձիւն, կարկուտ, օդամպ, հով, մրրկաւէտ· աստղերն, գիսաւորք, ձգողութիւն, նէվտոնի գիւտը, ոսոխ շինուած հոչակաւոր պատմութիւն, քաշողական զօրութիւն մասանց, մարմինք և յատկութիւն նոցա, բնագիտութեան օգուտն, քաղցրուիլն և վեհ նպատակն։

Դպրոցաց համար հարիւրին 20 ղրչ· եղչ կ'ընայ։

ԻԼԱՆ

Ինսանա արիզ օլան սըզը իլէթի սօղուքտան հասըլ օլմազ իսէ տէ պուքէմիք իչինտէ ֆէնուզ պիր սարը սուտան իպարէթ օլուպ ֆագաթ պուննն պաղըսը վագթը կէչմիչ վէ լայըգըյլա թէմէլ թուրմուշ վէ պաղըսը էթ իլէ քէմիք արասընտա գալմըշ պաղըյա պաչդաճա մալիւճէ օլունմագ վէ հըֆսըյա Ալլահ թաալէա նուզուլ իլէթինտէն վէ մերագտան միւնազատան արիզ օլան եէլտէն պաչդա եալընըզ սօղուգտան հասըլ օլա նտօգսուզ ան սէնէլիք տաքի օլսատա եինէ չարէսի պուլունմաք վէ էօքսիւրիւկէ վէ կէօքիւս թրքանըկընա պէլ կէվչէկլիեի վէ մագաթթա բէյտահ օլան սըզըյը մայասըլա մալիւճէ վէրմէք իւզրէ սաըլընըքտա քէսրի մէչհուր Ուստա Սիմոն պուլունուր Մահմուտ-փաշա ձամիսի՝ն ավլուսունտա օրթատաքի գահվէտէ իքթիզա էտէնլերին գահվէի մէզքիւրա կէլմէլերի վէ իճապընա կէօրէ թարիֆ վէ էտվիէոյնի պագմագ իչուն պուլունտան ագտէմ իլան էթմիչ իսէ տէ մէզքիւր իլէթլերին իլավէսի իչուն պուլ քէրրէ եինէ իլան իսէր։

Վէ սըզը իլէթի զէ սաաթտա տըշարը չըգարըրըմ վէ գասըգ իլէթինին իճրասընտա պուլունուրըզ։

Քառնընտա պասուր օլան պիլ սանճը վէրիր իսէ օնունտա իճրասընտա պուլունուրըզ։

ՏԷՐ ԵՒ ՊԱՏԱՕԱՆԱՏՈՒ
ՕԳՈՒԷՆ ԹՕՃԱՍԱՐԵԱՆ

ՏՊԱՐԱՆԻ Օ· ԹՕՃԱՍԱՐԵԱՆ
ԵՈՒՕՈՒՃԵԱՆՆԹԱՆ
վեր՛ի ՅԱՐԿ Թիւ 7